

Göteborg, den 5 maj, 2023

D.nr. KN2023/02708

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till

agnes.nordwall@regeringskansliet.se

Remissvar på Förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Vätgas Sverige har tagit del av rubricerad promemoria. Vår kompetens inom området vätgas med lågt koldioxidavtryck bör vara en viktig komponent i analyser och i planeringen av framtida regelverk för netto-nollindustrin därför vill vi delge våra och våra medlemmars synpunkter. Här kommer vårt yttrande enligt Energimyndighetens remiss med diarienummer KN2023/02708 från den 23 mars 2023.

Om Vätgas Sverige

Vätgas Sverige är ett partnerskap för vätgas och bränsleceller som arbetar för en ökad användning av vätgas med lågt koldioxidavtryck som energibärare i ett mer hållbart samhälle. Vi representerar intressen från över 160 medlemmar som kommer från näringsliv, forskningsinstitut, kommuner, regioner, nationella myndigheter och föreningar. Verksamheten bedrivs i form av en ideell förening och består av en styrelse, ett kansli och våra medlemmar. Föreningen är partipolitiskt obunden och har i styrelsen en jämlik balans mellan näringsliv och offentliga organisationer.

Vätgas Sverige fungerar som initiativtagare, samordnare och kunskapspridare. Vår syn på vätgasens roll som energibärare är balanserad och långsiktig. Vi ser att vätgas- och vätgasteknik utvecklas mycket starkt och att det tillsammans med andra teknologier kommer möjliggöra framtidens mer hållbara och effektiva energiförsörjning.

Synpunkter - generellt

Europeiska Unionen har åtagit sig att påskynda reduceringen av koldioxidutsläpp och en ambitiös implementering av förnybara energikällor, för att uppnå klimatneutralitet eller nettonollutsläpp senast 2050. Det målet är kärnan i den europeiska Gröna Givn (EU Green Deal) och ligger i linje med Europeiska Unionens åtagande för globala klimatåtgärder enligt Parisavtalet. För att nå klimatneutralitetsmålet fastställde Europaparlamentet och Ministerrådet en förordning (EU) 2021/111932 kallad "Fit for 55", med ett bindande EU-klimatmål att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % till 2030 jämfört med år 1990.

Sverige skall senast år 2045 uppnå netto-nollutsläpp av växthusgaser till atmosfären och därefter skall vi ha negativa utsläpp. Denna målsättning kräver en bred klimatomställning i alla sektorer och det planeras ske genom utfasning av kolbaserade insatsvaror inom industrin, bred elektrifiering av transporter tillsammans med övergång till icke-fossila bränslen, samt ökad effektivitet i energianvändningen.

Vätgas Sverige står bakom intentionerna med förslaget till förordningen om netto-nollindustrin (Net Zero Industry Act), som adresserar följande nyckelfaktorer för EU:s målsättning i den gröna omställningen:

- Förbättra investeringssäkerheten
- Minska den administrativa bördan vid implementationsprojekt
- Underlätta för netto-nollteknikens tillträde till marknader
- Stimulera projekt för koldioxidinfångning och lagring
- Stödja innovation, bland annat genom regulatoriska sandlådor
- Förbättra och bredda kompetensen inom netto-nollteknik
- Samordna industriella partnerskap inom netto-nollteknik

Sveriges nationella agenda för omställningen till klimatneutralitet beskrivs idag bland annat i 22 färdplaner för fossilfri konkurrenskraft, utfärdade av Fossilfritt Sverige. I samband med EU:s lansering av förordningen Net Zero Industry Act kan dessa färdplaner förslagsvis uppdateras och kopplas till genomförandet.

Detaljerade synpunkter och kommentarer från Vätgas Sverige presenteras nedan.

Specifika synpunkter och förslag

Chapter I Subject matter, scope and definitions, Article 3 Definitions

I föreslagen förordning läggs fram en definition av "netto-nollteknik" som innefattar: teknik för förnybar energi, teknik för lagring av el och värme, värmepumpar, nätteknik, teknik för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung (RFNBO), hållbara alternativa bränsletekniker, elektrolysörer och bränsleceller, avancerad teknik för att producera energi från kärnkraftsprocesser med minimalt avfall, små modulära reaktorer, teknik för avskiljning, användning och lagring av koldioxid samt teknik för energieffektiviseringar. Trots en omfattande definition saknas några mycket viktiga komponenter i vätgasens värdekedja, nämligen system för vätgaslagring och distribution (i form av mobila enheter och fast infrastruktur, t.ex. gasledningar). Med utgångspunkt att dessa faciliteter kommer vara kritiska för bred utrullning av applikationer för vätgas med lågt koldioxidavtryck, vill vi föreslå att dessa läggs till i definitionen av "netto-nollteknik".

Chapter II Enabling conditions for net-zero technology manufacturing, Section I Article 4 One Stop Shop

Vi stödjer förslaget om en centraliserad nationell behörig myndighet med ansvaret att underlätta och samordna processen för att bevilja tillstånd ("One Stop Shop"). Centralisering av tillståndprocesser kommer möjliggöra etableringen av effektivare handlägningsprocesser och ge förutsättningen till snabb kompetensuppbyggnad. Samspelet mellan denna nationella aktör och bygglovsutgivarna i berörd kommun behöver säkerställas genom tydlig roll- och ansvarstilldelning.

Chapter II Enabling conditions for net-zero technology manufacturing, Section I Article 4 Duration of the permit-granting process

Förslaget representerar en mycket ambitiös och detaljerad plan för hur tillståndprocesser skall påskyndas. Vi vill bekräfta vårt starka stöd till intentionen att effektivisera tillståndprocesserna och förenkla dem i möjligaste mån.

Vi noterar också risker med ett stipulerat införande av maximalt tillåtna längder på handläggningstider utan att ha utfört en kartläggning av var flaskhalsarna ligger och utan ett åtgärdsprogram för att eliminera dem. Därför vill vi föreslå att den nationella behöriga myndigheten som ska ansvara för att underlätta och samordna tillståndprocesserna skall inom 3 månader utföra en sådan analys och inkomma med en införandeplan, som syftar till att möta de föreslagna handläggningstiderna.

Chapter V Enhancing skills for quality job creation, Article 25 Net-Zero Europe Platform and skills

Samordningsorganet Net-Zero Europe Platform (som beskrivs i Article 28) ska stödja tillgängligheten och spridningen av kompetenserna för netto-nollteknik, samt underlätta närmare samordning och utbyte av erfarenheter mellan medlemsstaterna.

Vi vill föreslå att detta arbete kompletteras med publicering av en årlig rapport där europeiska netto-noll utbildningscentra (European Net Zero Industry Academies) publicerar dessa resultat, som referens för planering och genomförande av kommande utbildningsaktiviteter.

Chapter VII Governance, Article 28 Establishment and tasks of the Net-Zero Europe Platform

Föreslagen förordning stipulerar en etablering av styrorgan kallat Net-Zero Europe Platform med uppgiften att styra, övervaka och stödja aktiviteter som beskrivs i förordningen, med minst en representant från varje EU-medlemsland. Vi anser att detta kommer skapa goda förutsättningar för ett nationellt ägarskap av åtaganden, tillsammans med möjligheter till lärande och transnationella samarbeten.

Göteborg, 5 maj 2023

Med vänlig hälsning,

Björn Aronsson

bjorn.aronsson@vatgas.se

Verksamhetsledare

Vätgas Sverige